

»Beživa od tod!«

Ko furata naprej, ga vpraša:

»A si kaj boljši?«

Oni pravi, da je. Šele potem mu je povedal, kaj je imel v sebi.

(Žehcula, Malenski Vrh)

Hudoba v podobi zalega dekleta

16. Ko so nekoč v oštariji pri Matečku v Dolenčicah na pustni večer plesali, je prišla na ples neka tako zala punca, da je vsak hotel z njo plesati. Imela je pa ves čas rokavice. Neki fant ji je naenkrat potegnil rokavice dol — in spodaj so bili kremplji. Potem so pa začeli kropiti z žegnano vodo in izganjati hudobo. Spravili so jo iz hiše, a zunaj se je spremenila v nekak kravji vamp in se zavalila dol proti Anžetcu pa po žeplu je zasmrdelo za njo.

(Kosova mati, Javorje)

Kres

17. Četenski pastirji so vsako leto naredili veliko grmado za kres na Grebljici. Celo pomlad so vlačili hosto skupaj. Ko so neko leto kurili kres, so imeli pri ognju neko grdo govorico. Kar naenkrat se pa zasliši peketanje konj. Sem po poti, ki drži v Črne, so zagledali črne jezdece brez glav, ki so na konjih drveli naravnost v kres. Ostrašeni pastirji so tekli v vas k Davčenu in od strahu padli v hišo drug na drugega. Od groze jim je teklo od glave. Okoli hiše pa je bilo še slišati cviljenje in piskanje.

(Ana Zupanc, v. Bajtarca, Četena Ravan)

Kvatrni dnevi

18. V Dolenčicah neka kmetica med tednom ni utegnila žehtati štren in jih je na kvatarno soboto. Na večer pa pride neka ženska, vzame žehtar in začne vodo nositi v žehtanje. Gospodinja je imela opraviti, da se je znebila Kvatrnice, saj bi jo bila kmalu s seboj vzela.

(Jakčula, Brinje)

19. Včasih na kvatarno soboto zvečer niso predli, sicer bi prišla Kvatrnica. Nekje so deklet, ki so morale prestiti tudi na kvatarno soboto, jamrale:

»Ohta, jaz ne bom predla!« je dejala prva.

»Jaz tudi ne!« pravi druga. Gospodinja pa udari ob mizo:

»Predle boste! Jaz sem gospodar!«

Pa so predle naprej. Gospodinja je sedela za pečjo. Kmalu se odprejo duri, notri pa pride velika bela baba — Kvatrnica, gre proti peči in pravi:

»Jaz sem tu gospodar! Kolovrate v kraj!

Pa je šla.

Potem pri tej hiši niso nikoli več na kvatarno soboto zvečer predli.

(Žehcula, Malenski Vrh)

Mora

20. Pri neki hiši je hlapca zmeraj mora tlačila. Pri hiši so imeli velikega črnega junca. Neko noč je hlapec vzel nož s seboj v posteljo in moro dregnul. Drugega dne je pa ta črni junec ležal mrtev v hlevu.

(Žehcula, Malenski Vrh)